

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Controleplan Forensische Zorg 2024

Divisie Forensische Zorg en
Justitiële Jeuginrichtingen

Inhoud

Voor zorgaanbieders
en andere
belanghebbenden

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Opbouw	4
2. Wettelijk kader en grondslag materiële controle	5
2.1 Toepassen materiële controle	5
2.2 Inzage in documentatie	6
3. Controleprocessen	7
3.1 Inrichting en uitvoering van het controleproces	7
3.2 Systeem- en formele controles	7
3.3 Horizontaal Toezicht	8
3.4 Materiële controle	8
3.5 Accountantscontrole en dossierreviews	9
3.6 Fraudeonderzoek	9
4. Scope materiële controle	10
4.1 Reikwijdte	10
4.2 Fraude detectie	10
5. Stappen materiële controle	11
5.1 Stap 1: Selectie	12
5.2 Stap 2: Aankondiging en informatie-uitvraag	12
5.3 Stap 3: Risicoanalyse	12
5.5 Stap 4: Gegevensgerichte werkzaamheden	13
5.6 Stap 5: Afsluiten hoor- en wederhoor en materiële controle	14
5.7 Stap 6: Delen brief van bevindingen	14

Voorwoord

Voor u ligt het Controleplan Forensische Zorg 2024. Een transparante en zorgvuldige weergave van onze controleprocessen voor het komende jaar. Transparantie en zorgvuldigheid zijn essentiële begrippen die horen bij controle. Het draagt bij aan een goede verstandhouding met onze opdrachtnemers (zorgaanbieders) en met organisaties zoals de Auditdienst Rijk en de Algemene Rekenkamer aan wie wij ons verantwoorden. Wat we doen, vertellen we graag. Hoe we het doen, is continu in ontwikkeling. Hier nemen wij onze zorgaanbieders in mee.

Onze controles hebben afgelopen jaar geleid tot waardevolle inzichten. Met brancheverenigingen en zorgaanbieders hebben wij naar aanleiding van controles goede gesprekken gevoerd over de inzet van voldoende personeel, forensische scherpste en de gevolgen van het zorgprestatieproces. Een goede en betrouwbare basisregistratie bij zorgaanbieders is noodzakelijk maar (nog) niet in alle gevallen gebruikelijk. Daar waar dit speelt, treden wij op. Dit doen wij om als sector te professionaliseren en met elkaar de juiste en meest doelmatige zorg te leveren zoals met elkaar afgesproken. Tegelijkertijd sluiten we onze ogen niet voor de

geluiden van brancheverenigingen en zorgaanbieders over minder registratie, verantwoording en controle. Wij houden hier nadrukkelijk rekening mee met de inrichting van onze controles. Ons doel is controles zodanig in te richten dat de rechtmatigheid van de declaratie zoveel mogelijk vooraf of tijdens het declaratieproces geborgd wordt. Dit voorkomt controledruk achteraf en past in de vertrouwensrelatie die we met zorgaanbieders willen opbouwen. Wij onderzoeken pro-actief op welke wijze we achteraf-controles kunnen afschalen. Het voor het tweede jaar op rij niet uitvragen van een controleverklaring bij het zorgprestatieproces is hier een recent voorbeeld van.

In 2024 breiden we ook het Horizontaal Toezicht met zorgaanbieders uit. Deze vorm van toezicht stelt ons in staat te steunen op de registratie en declaratieprocessen van zorgaanbieders. Ook dit is een goed voorbeeld van samenwerking en de vertrouwensrelatie die wij nastreven. Het is mooi te zien hoe diverse zorgaanbieders een voorbeeldrol vervullen en bereid zijn om best practices te delen met andere zorgaanbieders. Hier profiteert de hele keten van en dat maakt ons toezicht minder intensief.

Aan de kant van de zorginkoop stellen wij ons constructief op door in overleg met zorgverzekeraars dubbele controlelast voor zorgaanbieders te voorkomen.

Als divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen zijn we continu aan het verbeteren samen met zorgaanbieders. Deze verantwoordelijkheid nemen we door met elkaar blijvend aandacht te houden voor de administratieve organisatie en de interne beheersing.

Wouter Boogaard
Divisiedirecteur Forensische
Zorg en Justitiële
Jeugdinrichtingen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinstellingen (hierna ForZo/JJI) regisseert de keten van de forensische zorg en is verantwoordelijk voor de inkoop en de financiering van deze zorg. Om de forensische zorgkosten beheersbaar te houden, is het van essentieel belang dat ForZo/JJI doelmatige zorg inkoop en controleert of de door zorgaanbieders gedeclareerde zorg rechtmatig en doelmatig is geweest. Daarnaast dient ForZo/JJI zich te verantwoorden naar interne en externe stakeholders over de rechtmatigheid van de betaalde forensische zorgkosten en de doelmatigheid van de geleverde zorgprestaties.

1.2 Doelstelling

Dit document beschrijft op welke wijze ForZo/JJI invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid om controles uit te voeren richting de zorgaanbieders/opdrachtnemers. Bij het uitvoeren van controles

gelden de volgende generieke doelstellingen:

- Het verwerven van voldoende zekerheid dat de gedeclareerde zorg rechtmatig en doelmatig is;
- Het beheersen van de forensische zorgkosten; en
- Het signaleren van oneigenlijk gebruik en/of fraude en preventie hiervan.

Daarnaast draagt het uitvoeren van controles bij aan het ondersteunen en verbeteren van toekomstige aanbestedingsprocessen en het monitoren van landelijke trends en ontwikkelingen.

De doelstellingen sluiten hiermee aan op de visie van ForZo/JJI waarin de focus ligt op de inhoud en kwaliteit van de forensische zorg. De controleaanpak die hierbij past is procesgericht en datagedreven. Dit vertaalt zich in de geleidelijke overgang naar Horizontaal Toezicht en de continue aandacht voor de materiële controle aanpak.

Dit document beschrijft expliciet op welke wijze ForZo/JJI invulling geeft aan de materiële controle. De

inrichting van de materiële controle is gebaseerd op de volgende principes:

- De procesgerichte benadering op basis van een trapsgewijze controleaanpak bepaalt de mate van diepgang van het onderzoek;
- ForZo/JJI houdt er rekening mee dat de door ForZo/JJI te verkrijgen zekerheid niet leidt tot een onnodige controle- en administratieve lastendruk voor de zorgaanbieder.

1.3 Opbouw

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader en de grondslag van de materiële controle beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de controleprocessen. Hoofdstuk 4 en 5 beschrijven het doel en de stappen van de materiële controle.

2. Wettelijk kader en grondslag materiële controle

Dit hoofdstuk beschrijft het toepasselijke wettelijke kader en de grondslag van de materiële controle alsmede het gebruik van persoonsgegevens in relatie tot de privacywetgeving. De Minister is bevoegd tot het uitoefenen van controle op de naleving van de overeenkomst met de zorgaanbieder. De rechtmatigheid en doelmatigheid van de verleende zorg wordt getoetst aan de hand van de toepasselijke wet- en regelgeving in de forensische zorg en hetgeen is opgenomen in de (raam)overeenkomst met de zorgaanbieder.

2.1 Toepassen materiële controle

Raamovereenkomst

Conform het bepaalde in artikel 4.1 van het Besluit forensische zorg bevat de raamovereenkomst bepalingen inzake de uitvoering door ForZo/JJI en terzake van materiële controles met betrekking tot de naleving van de raamovereenkomst door de zorgaanbieder met inachtneming van het bepaalde krachtens de Wet Marktordening Gezondheidszorg,

als ook de WGBO, AVG, BIG, de Wet Langdurige Zorg en de overige wet- en regelgeving. Zorgaanbieder maakt ter facilitering van deze controle de administratie eenvoudig toegankelijk en de administratie zodanig inzichtelijk dat er sprake is van een navolgbare audit-trail voor de ingediende declaraties.

Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg)

In artikel 1 van de Wmg is de Minister van Veiligheid en Justitie voor zover het de inkoop van forensische zorg betreft, gelijkgesteld met een ziektekostenverzekeraar en onder het toezicht van de NZa gebracht, waardoor de Wmg grotendeels van overeenkomstige toepassing is op forensische zorg. Gelet op artikel 36, 37, 38, 62 en 68 van de Wmg is de NZa bevoegd tot het stellen van regels op het gebied van de administratieve verplichtingen in de forensische zorg. In artikel 68a van de Wmg zijn bepalingen vastgelegd dat zorgaanbieders medewerking verlenen aan door ziektekostenverzekeraars uit te voeren controles.

Regeling Langdurige Zorg (Rlz) en de Regeling Zorgverzekering (Rz)

ForZo/JJI valt formeel niet onder de Rlz en de Rz; deze uitvoeringsregelingen van de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet bevatten een uitgebreide regeling inzake de uitvoering van de materiële controle. Om uniformiteit in de aanpak met andere ziektekostenverzekeraars te borgen, is in dit controleplan zoveel mogelijk aansluiting gezocht met de bestaande kaders die voor de zorgaanbieders gelden in de betreffende financieringsstromen. In dit controleplan staan de stappen beschreven die doorlopen worden in het materiële controleproces binnen de forensische zorg.

2.2 Inzage in documentatie

De bevoegdheid tot inzage van documenten in het kader van de materiële controle volgt uit de Wet forensische zorg. Conform artikel 4.1 van het Besluit forensische zorg is een en ander ook nader uitgewerkt in de raamovereenkomst met de zorgaanbieder.

Raamovereenkomst

In de raamovereenkomst zijn bepalingen opgenomen dat de zorgaanbieder op verzoek van ForZo/JJI onder meer inzage geeft in protocollen, beleidsstukken en andere documenten, indien en voor zover dit noodzakelijk is voor een uitvoering van de controle. Zorgaanbieder zal ieder te declareren dan wel gedeclareerd zorgproduct zodanig vastleggen binnen de wettelijke mogelijkheden in het betreffende zorgdossier dat iedere declaratie in het kader van de materiële controle verantwoord kan worden.

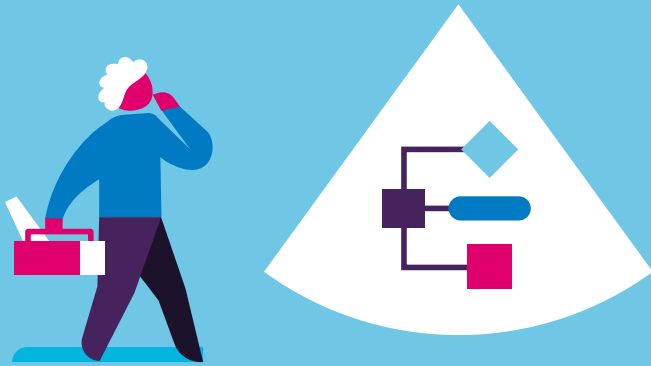
In de raamovereenkomst zijn bepalingen opgenomen dat de zorgaanbieder bij eventuele detailcontroles binnen de wettelijke mogelijkheden de medewerkers van ForZo/JJI toegang verleent tot het medische dossier van justitiabelen voor het uitvoeren van controles. Hierbij dient te worden vermeld dat in het geval de beoordeling van medisch inhoudelijke aard is inzage plaatsvindt door een ter zake BIG geregistreerde deskundige.

Wet Forensische Zorg (Wfz)

In en bij onder meer de Wfz en de Raamovereenkomst is vastgelegd dat aan de medewerkers van en door de Minister aangewezen ambtenaren alle ter zake dienende inlichtingen worden verstrekt. Eveneens bij en uit onder meer de Wfz en Raamovereenkomst blijkt dat, voorzover voor de uitoefening van hun taak (toezicht) of uit hoofde van algemene beginselen van behoorlijk bestuur of in het belang van de zorgaanbieder zelf redelijkerwijs nodig is, zijn de betreffende medewerkers bevoegd de op forensische zorg betrekking hebbende stukken in te zien.

Gebruik persoonsgegevens in relatie tot Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Een materiële controle is gehouden aan vigerende wettelijke bepalingen omtrent het gebruik van persoonsgegevens. Bij een materiële controle zal in eerste instantie gebruik worden gemaakt van de bij ForZo/JJI al beschikbare persoonsgegevens. Te denken valt aan declaratiegegevens, indicatie- en plaatsingsgegevens en gegevens inzake de strafrechtelijke titel. Indien deze onvoldoende zekerheid geven over de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de geleverde zorg, en ook andere algemene controlemiddelen geen uitsluitel geven, kunnen aanvullende persoonsgegevens worden opgevraagd bij de zorgaanbieder.

3. Controleprocessen

3.1 Inrichting en uitvoering van het controleproces

Binnen ForZo/JJI is het team Controle & Beheersing (hierna: het team C&B) verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van het controleproces voor de Forensische Zorg. Om het controleproces vorm te geven betreft het team C&B waar nodig de deskundigheid van onder andere experts op het gebied van inkoop, kwaliteit, juridische zaken en huisvesting en de Auditdienst Rijk (ADR). Het doel is om de controles zodanig in te richten dat de rechtmatigheid van de declaratie zoveel mogelijk vooraf of tijdens het declaratieproces geborgd wordt.

Het team C&B kent de volgende controleprocessen:

- Systeem- en formele controles
- Horizontaal toezicht
- Materiële controle
- Accountantscontrole en dossierreviews
- Fraudeonderzoek (indien van toepassing)

3.2 Systeem- en formele controles

Formele controles zijn controles waarbij wordt nagegaan of dat de door een zorgaanbieder gedeclareerde prestatie:

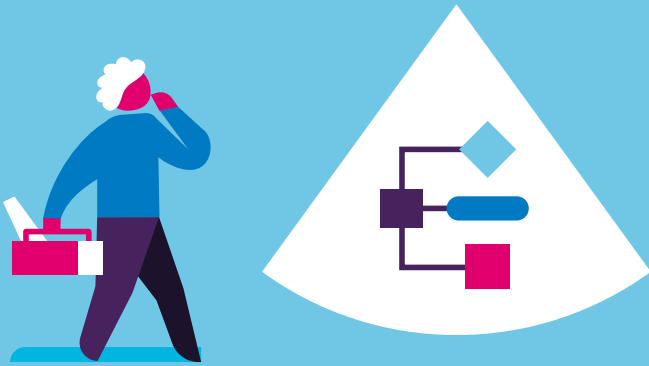
- a. een prestatie betreft die geleverd is aan een justitiabele waaraan een voor de forensische zorg in een strafrechtelijk kader geldige strafrechtelijke titel ten grondslag ligt;
- b. een prestatie betreft die geleverd is aan een justitiabele waaraan een indicatie- en plaatsingsbrief ten grondslag ligt die is afgegeven door een daarvoor bevoegd orgaan;
- c. een prestatie betreft waarvoor de zorgaanbieder bevoegd is gezien de specifiek met de zorgaanbieder gemaakte inkoopafspraken en het wettelijke kader van de forensische zorg in een strafrechtelijk kader;
- d. het tarief betreft dat voor die prestatie krachtens de NZa beleidsregel (tariefbeschikking) is vastgesteld of een tarief betreft welke voor die

prestatie door ForZo/JJI met de zorgaanbieder is overeengekomen.

De formele controles vinden hoofdzakelijk geautomatiseerd plaats in het Factuurcontrolestelsel (FCS) van ForZo/JJI. De geautomatiseerde controles in het FCS worden ook wel systeemcontroles genoemd. De resultaten van de geautomatiseerde controles kunnen leiden tot afkeuring van de ingediende declaraties en acties in de richting van de zorgaanbieder.

3.3 Horizontaal Toezicht

Horizontaal Toezicht is de samenwerking tussen ForZo/JJI en zorgaanbieders gebaseerd op vertrouwen, wederzijds begrip en transparantie in handelen. Het richt zich op een gezamenlijke inspanning om de rechtmatigheid van declaraties in de processen aan de voorkant te borgen. Horizontaal Toezicht richt zich op de juiste registratie en declaratie

van zorg en daarmee de rechtmatigheid van de zorguitgaven.

Zorgaanbieders en ForZo/JJI:

- dragen gezamenlijk zorg voor een juiste besteding van huidige en toekomstige forensische zorguitgaven;
- geven gezamenlijk invulling aan de maatschappelijke verantwoording over deze uitgaven;
- creëren gezamenlijk op een efficiënte, effectieve en tijdige manier zekerheid over deze uitgaven naar alle ketenpartijen.

ForZo/JJI is onderdeel van de landelijke overlegstructuur Horizontaal Toezicht Zorg. Voor het implementeren en toepassen van Horizontaal Toezicht worden de landelijke afspraken en producten toegepast zoals gepubliceerd op www.horizontaaltoezichtzorg.nl.

De materiële controle vervalt op het moment dat de zorgaanbieder zich bevindt in de verantwoordingsfase van Horizontaal Toezicht, met uitzondering van de volgende situaties:

- Materiële controle specifiek voor gepast gebruik. De mogelijkheden worden onderzocht om gepast gebruik op termijn te includeren in Horizontaal Toezicht.
- Het is nog steeds mogelijk dat ForZo/JJI voor de jaren voorafgaand aan de overgang naar Horizontaal Toezicht materiële controles uitvoert.
- Signalen van fraude kunnen te allen tijde worden onderzocht. ForZo/JJI tracht eventuele signalen zo veel mogelijk tijdens het verantwoordingsgesprek te bespreken.

3.4 Materiële controle

Indien de zorgaanbieder niet in aanmerking komt voor Horizontaal Toezicht of zich niet bevindt in de verantwoordingsfase van Horizontaal Toezicht, is

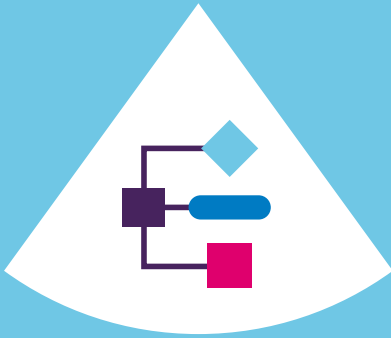
ForZo/JJI bevoegd om over te gaan tot uitvoering van materiële controles.

De materiële controle is een onderzoek waarbij ForZo/JJI nagaat of:

- de door de zorgaanbieder in rekening gebrachte prestaties feitelijk zijn geleverd (= rechtmatigheid);
- voor zover dit mogelijk is, de prestaties terecht zijn geleverd, de geleverde zorg het meest aangewezen was gezien de gezondheidstoestand van de forensische cliënten (= doelmatigheid). Begrippen als “passende zorg” en “gepast gebruik” horen hier ook bij.

De materiële controles worden uitgevoerd conform een vooropgezet stappenplan. Voor een gedetailleerde beschrijving van dit stappenplan wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en 5.

Naast dit stappenplan zijn voor de verschillende forensische bekostigingsstromen afzonderlijke, specifieke toetsingskaders van toepassing. In de toetsingskaders is op gedetailleerde wijze uiteengezet

wat de uitgangspunten zijn, wat het normenkader is, wat de toetsingscriteria zijn en welke proces- en gegevensgerichte werkzaamheden in welke mate uitgevoerd zullen worden.

3.5 Accountantscontrole en dossierreviews

Naast de voorgenoemde controleprocessen vindt het verwerven van voldoende zekerheid over de rechtmatigheid van de forensische zorguitgaven ook plaats door middel van onafhankelijke externe accountantscontroles. Dit betreft een controle van de accountant op de door zorgaanbieders jaarlijks en verplicht aan te leveren financiële verantwoordingsdocumenten inzake de forensische zorgomzet. ForZo/JJI publiceert jaarlijks accountantsprotocollen

waarin de specifiek door de accountant voor de forensische zorg te controleren aspecten nader zijn uitgewerkt.

Als sluitstuk versterkt ForZo/JJI jaarlijks de opdracht aan de Auditdienst Rijk (ADR) om reviews uit te voeren bij een aantal geselecteerde externe accountants belast met de controle op de financiële verantwoordingen inzake de forensische zorgomzet. Dit ten behoeve van het vormen van een beeld en een oordeel over de kwaliteit van de door de externe accountant uitgevoerde controlewerkzaamheden conform de algemene gedrags- en beroepsregels voor accountants en de voor de forensische zorg van toepassing zijnde accountantsprotocollen.

3.6 Fraudeonderzoek

Fraudeonderzoek wordt omschreven als: *‘een onderzoek waarbij ForZo/JJI nagaat of de zorgaanbieder valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van rechthebbenden of verduistering pleegt of tracht te plegen ten nadele van bij de totstandkoming of uitvoering van een overeenkomst tot de levering van Forensische Zorg betrokken personen en organisaties met het doel een prestatie, vergoeding, betaling of ander voordeel te krijgen waarop de zorgaanbieder geen recht heeft of recht kan hebben’.*

Indien van toepassing zal ForZo/JJI dit type onderzoek uitvoeren en/of laten uitvoeren door gespecialiseerde deskundige(n), waaronder begrepen melding aan de daartoe bevoegde instanties.

4. Scope materiële controle

4.1 Reikwijdte

De materiële controle richt zich op de door divisie ForZo/JJI gecontracteerde forensische zorgaanbieders. Binnen de materiële controle zijn alle bekostigingssoorten binnen de forensische zorg in scope.

Het doel van de materiële controle is om voldoende zekerheid te verwerven dat de gedeclareerde zorgprestaties rechtmatig en doelmatig zijn. ForZo/JJI streeft naar een hoge mate van zekerheid bij het vaststellen van de (on)rechtmatigheid. Het is niet realistisch om een absolute mate van zekerheid te verwerven want in dat geval zouden controle-inspanningen uitermate arbeidsintensief en daarmee kostbaar en inefficiënt zijn. Bovendien is het in sommige gevallen zelfs onmogelijk om absolute zekerheid te verwerven. De begrenzing van materiële controleactiviteiten is daarom gelegen in het verwerven van voldoende zekerheid. De wijze waarop

dit verworven wordt, is beschreven in hoofdstuk 5. Als onvoldoende zekerheid is verworven op basis van de door zorgaanbieder geleverde stukken, heeft ForZo/JJI de bevoegdheid om zelfstandig een conclusie te trekken omtrent de rechtmatigheid en/of doelmatigheid van de gedeclareerde zorgprestaties.

Zorgaanbieders kunnen gedurende de looptijd alsook na expiratie van de raamovereenkomst voor één of meerdere materiële controles worden benaderd. Wettelijk gezien mag ForZo/JJI tot 5 jaar terug controles uitvoeren (algemene verjaringstermijn op grond van artikel 3:310 BW). Daar waar geen contractuele afspraken zijn gemaakt over controletermijnen, en indien zich geen bijzonderheden voordoen, houdt ForZo/JJI een termijn van 3 jaar aan, een en ander ter beoordeling aan ForZo/JJI.

Met dit controleplan toont ForZo/JJI aan, dat wordt voldaan aan de (interne) verantwoordingsplicht.

Zorgaanbieders kunnen hier geen rechten aan ontlenuen. ForZo/JJI kan besluiten per geval en aan de hand van een belangenafweging van dit controleplan af te wijken. Een op enig moment gegeven oordeel naar aanleiding van enige controle door ForZo/JJI laat onverlet dat bij latere onderzoeken en/of controles feiten naar voren kunnen komen die het reeds gegeven oordeel in een ander daglicht stellen. Dit kan dus te allen tijde leiden tot een ander oordeel achteraf met alle gevolgen van dien.

4.2 Fraude detectie

Als uit de materiële controle, uit signalen van andere afdelingen binnen ForZo/JJI of daarbuiten blijkt dat (mogelijk) sprake is van fraude, dan wordt een fraudeonderzoek zoals beschreven in paragraaf 3.6 ingezet.

5. Stappen materiële controle

ForZo/JJI maakt gebruik van een trapsgewijze controlemethode om zodoende sneller te kunnen filteren waar voldoende zekerheid is omtrent de rechtmatigheid of doelmatigheid en in die gevallen de doorlooptijd van de materiële controle te kunnen inperken. Hierbij ligt primair de nadruk op het uitvoeren van procesgerichte werkzaamheden. Naast het uitvoeren van procesgerichte werkzaamheden worden ook altijd gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.

Om de trapsgewijze controlemethode toe te passen stelt ForZo/JJI twee voorwaarden:

1. voor aanvang van de controle levert de zorgaanbieder een volledig ingevulde landelijke risicolijst forensische zorg (hierna risicolijst) aan ForZo/JJI;
2. voor aanvang van de controle zijn er bij ForZo/JJI geen signalen bekend van potentieel onrechtmatig of ondoelmatig gedeclareerde zorg door de zorgaanbieder.

Indien op basis van de uitgevoerde proces- en gegevensgerichte werkzaamheden onvoldoende zekerheid is verkregen, zal ForZo/JJI het restrisico terugdringen tot een voor ForZo/JJI acceptabel niveau middels het uitvoeren van aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden. Daarnaast geldt dat indien niet is voldaan aan de voorgenoemde voorwaarden, of wanneer dit efficiënter wordt geacht, ForZo/JJI kan besluiten om af te wijken van de trapsgewijze controlemethode en onmiddellijk kan overgaan tot een geheel gegevensgerichte controleaanpak.

Hiernaast in Figuur 1 worden de materiële controlestappen schematisch weergegeven.

Figuur 1 Controlestappen materiële controle

ForZo/JJI streeft in dit proces naar een zo kort mogelijke doorlooptijd. Het proces van hoor en wederhoor is derhalve ingebed in de stappen 3 en 4 om de doorlooptijd van de finale stappen 5 en 6 waar mogelijk te beperken. Op deze wijze verkrijgt ForZo/JJI sneller inzicht in de bevindingen en verkrijgt de zorgaanbieder sneller duidelijkheid over de uitkomsten van de materiële controle.

5.1 Stap 1: Selectie

ForZo/JJI selecteert de zorgaanbieders die in aanmerking komen voor de materiële controle als volgt:

1. periodiek en/of;
2. ad hoc steekproefsgewijs en/of;
3. op basis van een verzoek en/of;
4. een signaal en/of;
5. een mogelijke risico-indicatie.

5.2 Stap 2: Aankondiging en informatie-uitvraag

ForZo/JJI kondigt de materiële controle aan middels een aankondigingsbrief, voorzien van een eerste informatie-uitvraag die de uitvoering van een procesgerichte materiële controle mogelijk maakt. Indien de materiële controle wordt opgestart naar aanleiding van verzoeken, signalen en/of risico-indicaties, kan ForZo/JJI besluiten om af te wijken van de procesgerichte aanpak.

5.3 Stap 3: Risicoanalyse

De zorgaanbieder levert de ingevulde risicolijst aan ter voorbereiding op de risicoanalyse door ForZo/JJI.

ForZo/JJI voert een risicoanalyse uit. Dit betreft een analyse die primair gericht is op de vraag of de zorgaanbieder aantoonbaar voldoende maatregelen heeft genomen om de in de risicolijst genoemde

risico's te beheersen. Om dit vast te stellen maakt ForZo/JJI gebruik van de door de zorgaanbieder aangeleverde informatie, maar daarnaast (onder andere) ook van controlemiddelen zoals data-analyse, verbandscontroles en aanvullende informatieverzoeken met als doel het vaststellen van de opzet, het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen.

Als na de risicoanalyse, in combinatie met het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden, blijkt dat de zorgaanbieder aantoonbaar voldoende beheersmaatregelen heeft genomen dan is de materiële controle bij de zorgaanbieder daarmee afgerond. Indien onvoldoende zekerheid is verkregen dan zullen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd worden.

ForZo/JJI voert aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uit op het onacceptabele resterende risico dat resteert na toepassing van de algemene hiervoor genoemde controlemiddelen. Indien de

werking van de beheersmaatregelen op het resterende risico niet toereikend is aangetoond of indien de beheersmaatregelen op het resterende risico in zijn geheel ontbreken, krijgt de zorgaanbieder de gelegenheid om op basis van aanvullende onderbouwing het resterende risico terug te dringen tot een, door ForZo/JJI beoordeeld, acceptabel niveau. Als na het uitvoeren van deze aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden blijkt dat de zorgaanbieder aantoonbaar heeft gemaakt dat het resterende risico acceptabel is, of als in voldoende mate blijkt wat de definitieve uitkomsten zijn, wordt de materiële controle bij de zorgaanbieder afgerond.

5.5 Stap 4: Gegevensgerichte werkzaamheden

Bij het uitvoeren van de gegevensgerichte werkzaamheden wordt rekening gehouden met het proportionaliteits-principe. Proportionaliteit stelt de

afweging aan de orde of de privacy-inbreuk van de te onderzoeken forensische cliënten wel in verhouding staat tot het beoogde doel.

ForZo/JJI zal hierbij twee vormen van controles toepassen, namelijk:

- Controle zonder inhoudelijke inzage in het cliëntendossier.
- Controle met een inhoudelijke inzage in het cliëntendossier.

a. Controle zonder inhoudelijke inzage in het cliëntendossier

Bij dit instrument wordt gebruik gemaakt van (persoons)gegevens waarover ForZo/JJI niet zelf beschikt. Tot de controle zonder inhoudelijke inzage in het cliëntendossier worden onder andere de volgende activiteiten gerekend:

- het opvragen van informatie bij de zorgaanbieder voor specifieke forensische cliënten ten behoeve van een toelichting (verklaring) voor afwijkingen op kengetallen of normen;

- het opvragen en indien nodig het ter plaatse controleren van de door de zorgaanbieder geadmistrateerde en gerealiseerde productie voor specifieke forensische cliënten;
- het opvragen en indien nodig het ter plaatse controleren van de kwalificaties en/of VOG van medewerkers belast met uitvoerende taken binnen de forensische zorg.

Het voorgaande betreft veelal een administratief onderzoek zonder een inhoudelijke inzage in het cliëntendossier. Dit met het doel de juistheid van de administratieve verwerking te beoordelen.

b. Controle met een inhoudelijke inzage in het cliëntendossier

Indien het controledoel niet kan worden bereikt zonder het inzien van cliëntendossiers, zal een zorgaanbieder worden verzocht medewerking te verlenen aan een door ForZo/JJI uit te voeren controle met inzage in het cliëntendossier.

Deze vorm van controle op de locatie van de zorgaanbieder zal indien nodig¹ plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van een BIG geregistreeerde ter zake deskundige. De zorgaanbieder krijgt bij aanvang van de controle een opgave van de geselecteerde forensische cliënten. De zorgaanbieder draagt er zorg voor dat de cliëntendossiers van de geselecteerde forensische cliënten op de afgesproken dag en locatie ter inzage en beoordeling liggen van de controlefunctionaris, of draagt zorg voor verstrekking van de gevraagde gegevens aan de controlefunctionaris.

Om de privacy te waarborgen worden binnen het materiële controle proces de volgende maatregelen gehanteerd:

- er wordt geen medische informatie gekoppeld aan de in het kader van de materiële controle opgevraagde cliëntgegevens;

- er wordt geen gevoelige cliëntinformatie, zowel binnen als buiten ForZo/JJI, verstrekt aan daartoe onbevoegde derden.

Indien na het uitvoeren van de controle tekortkomingen zijn geconstateerd, krijgt de zorgaanbieder de gelegenheid om (binnen redelijke termijn) op basis van aanvullende onderbouwing ForZo/JJI tot andere inzichten te brengen. In het geval van geconstateerde tekortkomingen kan ForZo/JJI daarnaast besluiten om de scope van de materiële controle uit te breiden met één of meerdere jaren met inachtneming van de in hoofdstuk 4 geldende controletermijnen.

5.6 **Stap 5: Afsluiten hoor- en wederhoor en materiële controle**

Vanaf stap 3 vangt het traject van hoor en wederhoor aan en eindigt in deze fase. ForZo/JJI kan doen besluiten om van deze stap af te zien, indien bepaalde belangen hiertoe noodzakelijk zijn. Hoor- en wederhoor is soms niet nodig, omdat het een zorgaanbieder altijd - ook zonder deze fase - achteraf vrijstaat haar mening te geven omtrent de bevindingen en de maatregelen. In het geval dat hoor- en wederhoor niet nog eens wordt toegelaten wordt stap 5 direct samengevoegd met stap 6.

¹ Inhoudelijke inzage in het cliëntendossier betekent niet per definitie dat er inhoudelijke oordeelsvorming plaatsvindt. Daar waar inhoudelijke oordeelsvorming wordt gevraagd bij controle op de doelmatigheid van zorg, zal dit indien nodig worden toegepast door een BIG geregistreeerde ter zake deskundige.

5.7 Stap 6: Delen brief van bevindingen

ForZo/JJI informeert de zorgaanbieder over de uitkomsten van de materiële controle middels een brief van bevindingen en, indien van toepassing, separaat een terugvorderdeclaratie. Bij de opvolging van de bevindingen van de materiële controle zijn repressieve en/of preventieve maatregelen mogelijk. De dossiers worden na afronding van de controle adequaat gearhiveerd, met inachtneming van de wettelijke bewaartermijn.

Repressieve maatregelen

Bij vastgestelde onrechtmatigheid is de consequentie dat ForZo/JJI overgaat tot terugvordering. Indien een structurele onrechtmatigheid is vastgesteld binnen een representatieve deelwaarneming dan worden deze resultaten, rekening houdend met de bevindingen uit de risicoanalyses, geëxtrapoleerd over de gehele verantwoordingsperiode. Het is

mogelijk dat tussen de controleperiode waar de materiële controle op toeziet (scope) en de datum waarop de brief van bevindingen is verstuurd ook sprake is van onrechtmatigheid. Als onderdeel van de repressieve maatregelen zal ForZo/JJI besluiten welke acties passend zijn voor de betreffende periode.

Afhankelijk van de aard van de geconstateerde tekortkomingen kan ForZo/JJI besluiten om een (fraude-) onderzoek te starten. ForZo/JJI kan dit onderzoek laten uitvoeren door een daarvoor bevoegd en gespecialiseerde externe deskundige en/of een melding doen bij de daartoe aangewezen autoriteiten waaronder de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA), Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), het Openbaar Ministerie (OM) of enige andere instantie. De zorgaanbieder wordt over deze afronding en overdracht geïnformeerd, tenzij het onderzoeksdoel daardoor wordt geschaad.

Preventieve maatregelen

Bij preventieve maatregelen worden verbeterafspraken gemaakt met als doel onrechtmatige declaratie in de toekomst te voorkomen. De zorgaanbieder dient dan een verbeterplan op te stellen en periodiek over de voortgang en de naleving daarvan te rapporteren.

Het Controleplan Forensische Zorg 2024 is een publicatie van:

Dienst Justitiële Inrichtingen
Divisie Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinrichtingen
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Contact: Controleenbeheersingforzo@dji.minjus.nl

© Dienst Justitiële Inrichtingen, december 2023

*De forensische zorg is
erop gericht de
maatschappelijke
veiligheid te vergroten*